

Barbara Surma

Akademia Ignatianum w Krakowie, Wydział Pedagogiczny

Wstęp

„Edukacja elementarna wobec aktualnych zmian oświatowych” jest tematem bieżącego numeru kwartalnika „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”. Zagadnienie to jest ważne z punktu widzenia dziecka rozpoczynającego edukację, rodzica, nauczyciela, ale także społeczeństwa. Propozycje Ministerstwa Edukacji Narodowej dotyczące wprowadzania zmian w 2017 roku prowokują nie tylko do oceny nowych dokumentów oświatowych, ale także do całościowego spojrzenia na reformę oświaty, która na przestrzeni ostatnich kilku dekad była realizowana w placówkach oświatowych.

Autorzy artykułów, poruszając różne aspekty edukacji dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, wskazują między innymi na różnice między wynikami badań nad dzieciństwem i postulatami teoretyków i praktyków a propozycjami zawartymi w dokumentach i ich wprowadzaniem. Z jednej strony oczekuje się od nauczycieli nowego podejścia do dziecka i jego edukacji, bazującego na humanistycznych koncepcjach pedagogicznych, z drugiej – zapisy w podstawach programowych uniemożliwiają nauczycielowi realizację własnych twórczych inicjatyw. Przejawia się to w sformalizowanym zapisie założeń programowych. Innym istotnym czynnikiem wprowadzania zmian jest poczucie partycypacji nauczycieli, ale także zrozumienie, na czym polega zmiana edukacyjna, jaka jest jej rola, jak ją interpretować, by przyniosła pozytywne skutki. Każda nowa reforma wymuszała na nauczycielach dostosowanie się do nowych wymagań. Pytaniem jednak jest to, jak były one realizowane? Jakie efekty przynosiły zwłaszcza w przypadku edukacji dzieci najmłodszych?

Edukacja elementarna staje również wobec pytań o współczesne podstawy wychowania integralnego, rozumianego jako wspieranie rozwoju dziecka, a także o aspekty wychowania moralnego jako jednego z elementów kształtowania tożsamości.

Artykuły prezentowane w tym numerze kwartalnika mają charakter naukowej refleksji, stanowiąc głos w dyskusji nad zmianami w edukacji i ich realizacją. Autorzy

prezentują również wyniki badań własnych, obrazujących rzeczywistość edukacyjną w kontekście zadań, jakie mają spełniać nauczyciele wobec dzieci w ramach edukacji językowej: przygotowania do nauki czytania i pisania oraz posługiwania się językiem obcym, a także wobec dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.